

Ekonomisk kommentar

Klarar bankerna stora utflöden av inlåning? Bedömning enligt nytt likviditets- mått

Ida Hansson och Tobias Lindqvist

NR 7 2022, 9 maj

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
1 Inledning	3
2 Likviditetsrisk och regleringar	4
2.1 Varför regleras likviditetsrisk?	4
2.2 Två internationella likviditetsmått	6
3 Nytt likviditetsmått mäter bankernas kapacitet att klara utflöden av inlåning	6
3.1 Deposit Loss Capacity	6
3.2 Hur har bankernas kassaflöden påverkats av LCR och NSFR?	10
3.3 Olika syn på likviditetsreserven	11
3.4 Vad är lämplig nivå på DLC?	11
3.5 Begränsningar med DLC	12
3.6 DLC för storbankerna i Sverige	12
4 Avslutande kommentar	13
Referenser	14
APPENDIX	15

Sammanfattning

Ida Hansson och Tobias Lindqvist¹

Författarna är verksamma vid Riksbankens avdelning för finansiell stabilitet

I denna studie visar vi att bankerna optimerar sin likviditetssituation vid de tidpunkter som de internationella likviditetsmått LCR och NSFR fokuserar på. Vid andra tidpunkter uppvisar bankerna högre likviditetsrisker. Som ett komplement till de existerande likviditetsmått bör därför även likviditetsrisken mätas genom att studera fler tidpunkter i framtiden.

Mot bakgrund av detta har Riksbanken definierat ett nytt mått, *Deposit Loss Capacity* (DLC). Detta mått beräknar när, det vill säga vid vilken tidpunkt i framtiden, en banks sämsta likviditetssituation enligt kontrakterade förfall infinner sig. Måttet beräknar också hur stor uttagsanstormning en bank klarar av vid denna tidpunkt.

1 Inledning

Turbulens på finansiella marknader kan medföra att banker blir ovilliga att ta motpartsrisk och därför undviker att låna ut till varandra. Detta kan leda till likviditetsbrist hos en eller flera banker, som då kan få svårt att klara sina betalningsåtaganden och därmed riskerar att falla. Problem kan då sprida sig till andra banker, eftersom bankerna har betydande kopplingar till varandra. Centralbanker kan visserligen tillföra likviditet i syfte att rädda en eller flera banker, så att den finansiella stabiliteten upprätthålls. Men förtroendet kan ändå redan vara förlorat för denna eller dessa banker. Denna förtroendeförlust kan bli väldigt kostsamt för samhället.

Om centralbanker tillför likviditet till en bank *kan* det stärka marknadens förtroende för banken. Samtidigt kan centralbankens extraordinära tillförsel av likviditet i sig utgöra en negativ signal till marknaden. Detta kan spä på oron ytterligare, om marknadsaktörerna tolkar agerandet som en indikation på att situationen för banken är värre än de tidigare trodde.

Oavsett hur marknaden skulle reagera är det av stor vikt att banken och marknaden som helhet kan stå på egna ben, inte minst med tanke på den så kallade moraliska risken (eng. *moral hazard*) hos bankerna. Om en bank vet att centralbanken alltid ställer upp, ökar risken att banken tar större likviditetsrisker. Bankens behov av att kunna stå på egna ben gäller framför allt i det kortare tidsperspektivet, så att de åtminstone kan överleva tills eventuella åtgärder från myndigheter ger verkan.

¹ Författarna tackar Mattias Danielsson, David Forsman, Jonatan Manfredini, Jonas Niemeyer, Olof Sandstedt och Daniel Westin för värdefulla synpunkter. De åsikter som framförs i Ekonomiska kommentarer representerar författarnas egna uppfattningar och kan inte tas som uttryck för Riksbankens syn i berörda frågor.

Idag följer Riksbanken bland annat de stora bankernas nivåer på de legala likviditetsmåttan *Liquidity Coverage Ratio* (LCR) och *Net Stable Funding Ratio* (NSFR).² Dessa mått är i praktiken två olika typer av stresstester som fokuserar på tidsperioderna 30 dagar respektive ett år. Utöver detta gör Riksbanken egna stresstester på enskilda banker. Alla dessa stresstester, legala och interna, visar hur en enskild bank skulle klara en specifik stressad situation som utgår från en mängd specifika antaganden. Dessa mått och stresstester är viktiga, men ger inte en fullständig bild av vilken likviditetsrisk bankerna och marknaden som helhet löpande utsätter sig för.

Syftet med denna ekonomiska kommentar är därför att beskriva ett kompletterande sätt att mäta likviditetsrisken i banker. Analysen görs främst genom att mäta hur löptiden på skuldsidan matchar löptiden på tillgångssidan, för alla tidsperioder. Genom att studera detta kan Riksbanken bland annat beräkna när, det vill säga i vilken tidsficka³ i framtiden, de största likviditetsriskerna infinner sig för enskilda banker men också för hela det svenska banksystemet. Detta är ett av flera viktiga underlag för Riksbanken vid bedömningar av olika bankers likviditetsrisker och vid rekommendationer till nya regelverk. Det är också ett viktigt underlag när Riksbanken avgör om och i sådant fall hur mycket likviditet som behöver tillföras systemet eller en enskild bank i en krissituation.

I avsnitt 2 diskuterar vi kort varför likviditetsrisk regleras och beskriver de två internationella likviditetsmåttan LCR och NSFR. I avsnitt 3 presenteras det nya likviditetsmättet *Deposit Loss Capacity* (DLC) samt vilken påverkan LCR och NSFR har haft på bankerna. I avsnitt 3 presenterar vi även hur de fem storbankerna i Sverige ligger till enligt det nya måttet. I avsnitt 4 sammanfattar vi i en avslutande kommentar.

2 Likviditetsrisk och regleringar

2.1 Varför regleras likviditetsrisk?

Enligt Baselkommittén är det likviditetsrisken i internationellt aktiva banker som bör regleras.⁴ Hur internationell aktivitet ska definieras kan diskuteras. När EU implementerade Basels globala standarder i tillsynsförordningen, valde de helt enkelt att inkludera alla banker.⁵

Vad är det då som definierar en bank? Tillsynsförordningens definition är kortfattad: "ett företag vars verksamhet består i att från allmänheten ta emot insättningar eller

² LCR och NSFR definierades i Basel Committee on Banking Supervision (2013) respektive Basel Committee on Banking Supervision (2014). Via dessa mått ställer den europeiska tillsynsförordningen (CRR I och II) krav på bankerna.

³ Tidsficka definieras som ett tidsintervall i framtiden där ett kontrakterat flöde kan uppstå, exempelvis om fem till sex månader.

⁴ Se bland annat Basel Committee on Banking Supervision (2013). Notera att Baselkommitténs standarder definierar såväl kapitalkrav som likviditetskrav för internationellt aktiva banker.

⁵ Se EU (2013) där även vissa värdepappersföretag också omfattas av likviditetsregleringarna.

andra återbetalbara medel och att bevilja krediter för egen räkning”.⁶ Det finns dock flera andra typer av företag i Sverige som får bevilja krediter, utöver banker.⁷ Däremot är det i princip bara banker som har tillstånd att ta emot insättningar från allmänheten.⁸ Det är alltså endast de företag som får ta emot insättningar från allmänheten, det vill säga bankerna, som omfattas av Basels standarder för reglering av likviditet och kapital.

Inlåning utgör en stor del av finansieringen för nästan alla storbanker i världen. Inlåningen särskiljer sig från övrig finansiering eftersom större delen av den är så kallad avista, det vill säga att den kan begäras tillbaka omgående av kunden. Inlåningen är också nominellt bestämd, vilket gör att insättaren kan kräva tillbaka det insatta beloppet (med justering för överenskommen ränta) oavsett hur bankens tillgångssida utvecklas. Detta gör banken känslig för en så kallad uttagsanstormning, det vill säga att många kunder samtidigt vill ta ut sina pengar. Känsligheten beror på att pengarna kanske inte räcker till om banken inte har tillräckligt med likvida medel i en sådan situation. Även en solid bank kan då falla och försättas i resolution eller gå i konkurs, eftersom det kan räcka med ett dåligt rykte eller en enda dålig nyhet för att en uttagsanstormning ska ta fart. Anstormningen kan ske väldigt plötsligt, vilket kan göra att bankerna har begränsade möjligheter att agera för att minska dess påverkan.

Det är skadligt för samhället om banker plötsligt fallerar, eftersom många banker är viktiga för att betalningssystemet ska fungera och för att kreditgivningen ska upprätthållas. Genom resolution kan negativa effekter mildras men inte helt motverkas och därför måste fallissemang av banker förebyggas.

Insättningsgarantin är en förebyggande åtgärd som införts i många länder för att bland annat minska risken för uttagsanstormningar. Utöver denna åtgärd finns också möjligheten för centralbanker att stödja banker genom att bevilja dem nödkrediter. Stater kan också agera genom att ställa ut garantier för en del av bankens finansiering. Det kan minska investerarnas kreditrisk och på så sätt öka deras vilja att finansiera banken. Här uppstår dock en moralisk risk. Bankerna har incitament att öka sin risk i verksamheten för att tjäna mer pengar. Om det går dåligt så skulle de kunna förvänta sig att räddas av myndigheterna genom likviditetsstöd, i vart fall om banken är stor och anses systemviktig. För att lösa detta dilemma införs regleringar som begränsar bankernas risktagande. Regleringarna i tillsynsförordningen omfattar likviditetsrisker men även risker som ställer krav på ökat kapital, exempelvis kreditrisker och marknadsrisker.

Ett sätt att sammanfatta en reglerares uppgift är att regleraren behöver hitta en tillräckligt god nivå på kapital och likviditet för att bankerna själva ska kunna bära förluster respektive likviditetstapp i de flesta kriser som uppstår. Detta skapar förtroende

⁶ Se EU (2013), artikel 4.1.1.

⁷ Exempelvis får konsumentkreditinstitut bevilja krediter i Sverige. I början av 2022 fanns det 74 sådana företag i Sverige enligt fi.se.

⁸ Insättningsföretag får även erhålla inlåning från allmänheten men endast upp till ett begränsat belopp per kund. Dessa företagstyper är dock under avveckling från 1 januari 2021.

för bankerna, som därmed får goda förutsättningar för en väl fungerande verksamhet med en låg sannolikhet för uttagsanstormning.

2.2 Två internationella likviditetsmått

Det finns två internationella likviditetsmått som ställer krav på en banks likviditetsrisk: LCR och NSFR. Det första måttet, LCR, är ett kvotmått som visar en banks likvida tillgångar i relation till dess nettokassautflöde under 30 dagar.⁹ Kassautflödena utgår från ett scenario där både banken och marknaden befinner sig i stress.

LCR ska uppgå till åtminstone 100 procent, vilket betyder att de likvida tillgångarna kan täcka ett nettokassautflöde i 30 dagar under stressade förhållanden. Syftet med måttet är således att bankerna får en viss tid på sig (30 dagar) om stress utbryter, för att genomföra mer långsiktiga åtgärder för sin överlevnad. Centralbankerna får också tid på sig att genomföra eventuella nödvändiga förändringar inom sina ramverk. Syftet blir dock inte helt uppfyllt via LCR, eftersom måttet inte beaktar hur likviditetsflödena ser ut under perioden fram till dag 30, utan endast hur de ser ut kumulativt vid dag 30.

Det andra måttet, NSFR, är ett kvotmått som relaterar en banks tillgängliga stabila finansiering till kraven på stabil finansiering.¹⁰ Den tillgängliga stabila finansieringen definieras främst som skulder med löptider över ett år, stabil inlåning samt eget kapital. Kraven på stabil finansiering bestäms främst av storleken på bankens tillgångar med löptider över ett år och som inte betraktas som likvida enligt LCR, exempelvis bolån. Syftet med NSFR är att bankerna ska ha tillräckligt med lång, stabil finansiering för att det inte ska uppstå finansieringsproblem om en kris blir långvarig.

Både LCR och NSFR har implementerats i EU med ett minimikrav om 100 procent vardera. Eftersom båda måtten fokuserar på en viss tidsficka (30 dagar respektive 1 år) finns risken att höga likviditetsrisker dyker upp i någon annan tidsficka. För att undersöka detta har vi studerat bankernas kontrakterade kassaflöden. Resultaten presenteras i nästa avsnitt, där vi också presenterar ett nytt likviditetsmått med utgångspunkt i dessa kassaflöden.

3 Nytt likviditetsmått mäter bankernas kapacitet att klara utflöden av inlåning

3.1 Deposit Loss Capacity

Ett nytt, alternativt likviditetsmått framtaget av Riksbanken är *Deposit Loss Capacity* (DLC). Det baseras på de tidpunkter när en banks tillgångar och skulder enligt kontraktet kommer att förfalla till betalning och skapa kassainflöden respektive kassautflöden. Detta är möjligt att beräkna på ett harmoniserat sätt för samtliga banker inom

⁹ Se Basel Committee on Banking Supervision (2013).

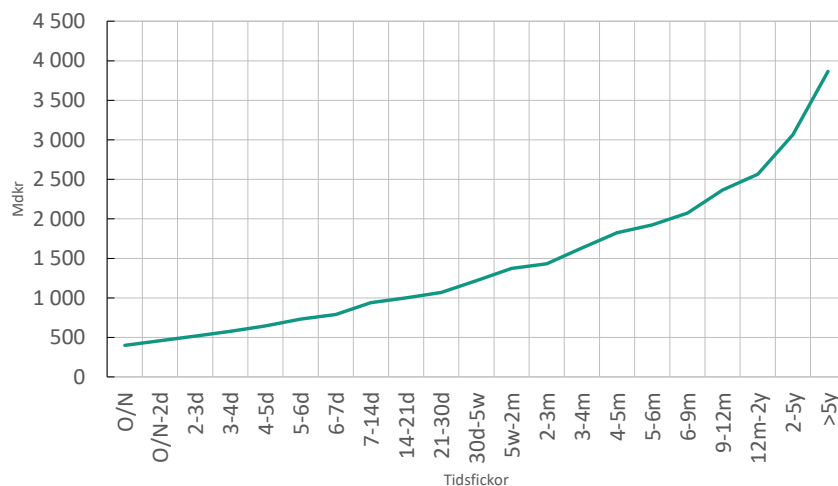
¹⁰ Se Basel Committee on Banking Supervision (2014).

EU sedan mars 2018, tack vare rapporten för löptidsmetod (eng. *maturity ladder*) som sedan dess ingår i den europeiska tillsynsförordningens rapporteringskrav¹¹, se Figur 1 i Appendix.

Diagram 1, 2 och 3 åskådliggör utgångspunkten för hur DLC beräknas. Graferna är ett typexempel som visar på hur en hypotetisk svensk storbanks kassaflöden kan se ut i miljarder kronor. I Diagram 1 illustreras hur bankens tillgångar förfaller och således genererar kassainflöden över tiden. Exempelvis när löptiden för de lån banken har gett ut går ut eller amorteras ner och banken får ett kassainflöde. Tillgångar som enligt kontrakt alltid är tillgängliga, såsom centralbanksreserver, genererar inflöden redan i den första tidsfickan. Skuldsidan genererar på motsvarande sätt kassautflöden, se Diagram 2.

Om kassaflödena från tillgångar och skulder summeras bildas en graf som visar bankens kumulativa nettokassaflöden, se Diagram 3. Om kumulerade inflöden är större än kumulerade utflöden för en given tidsficka, så stiger grafen och vice versa.

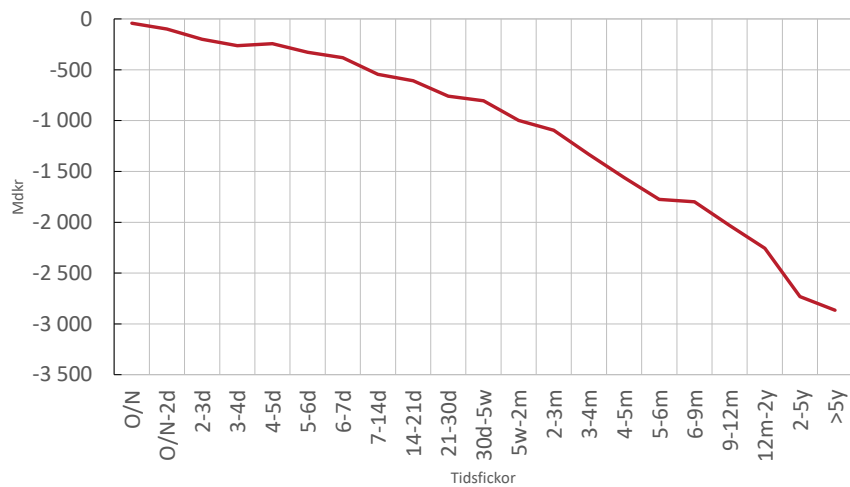
Diagram 1. Typexempel, en svensk storbanks kumulativa kontrakterade kassainflöden från tillgångar (miljarder kronor)

Anm. Grafen baseras på fiktiva data.

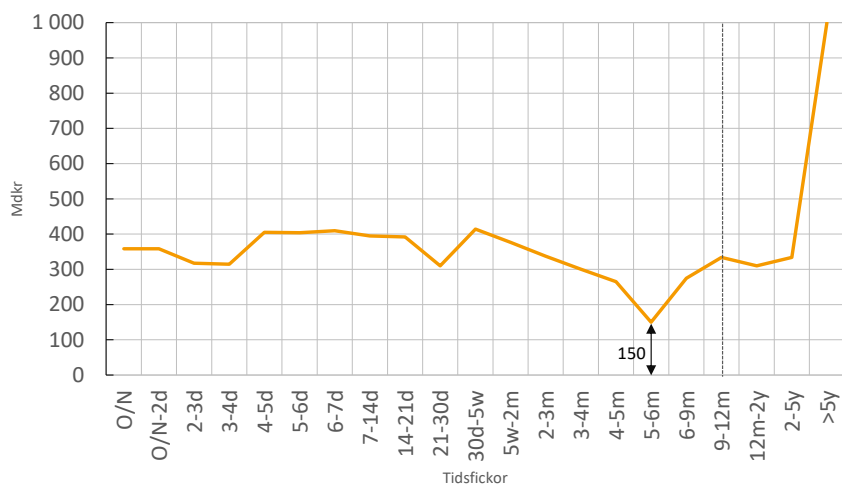
¹¹ Rapporten ska skickas in en gång i månaden, med sista dagen i respektive månad som avstämningsdatum, se EU (2017).

Diagram 2. Typexempel, en svensk storbanks kumulativa kontrakterade kassautflöden från skulder (miljarder kronor)

Anm. Grafen baseras på fiktiva data.

Diagram 3. Typexempel, en svensk storbanks kumulativa kontrakterade nettokassaflöden från tillgångar och skulder (miljarder kronor)

Anm. Grafen baseras på fiktiva data.

Som utgångspunkt i måttet förfaller alla tillgångar och skulder enligt kontrakten, det gäller även exempelvis tillgångarna i en banks likviditetsreserv. Det finns dock ett undantag och det är att inlåning från allmänheten exkluderas och därmed inte genererar några utflöden i Diagram 2 och 3. Det beror på att inlåning till större delen inte har några löptidsbestämda kontrakterade kassautflöden. Med utgångspunkt i bankens lägsta likviditetsposition baserat på de kumulerade nettokassaflödena beräknas i stället hur mycket inlåning en bank teoretiskt skulle klara av att förlora. Den lägsta punkten på grafen i Diagram 3 uppstår vid fem till sex månader, där avståndet ner till noll

är 150 miljarder kronor.¹² Denna summa relateras därefter till inlåning från allmänheten för att beräkna DLC.¹³ Om vi antar att inlåningen är 1 000, ser formeln ut enligt följande:

Formel 1. Deposit Loss Capacity

$$\text{Deposit Loss Capacity (DLC)} = \frac{\text{Lägsta kumulativa nettokassaflöde}}{\text{Inlåning från allmänheten}} = \frac{150}{1000} = 15\%$$

Det lägsta kumulativa nettokassaflödet identifieras endast på löptider upp till och med ett år i måttet. Även om det också är viktigt att mäta likviditetsrisker på längre löptider, så har inte rapporten för löptidsmetod tillräckligt många tidsfickor för att kunna mäta nettokassaflöden på ett meningsfullt sätt efter ett år.

Notera att måttet DLC inte är ett scenario, till skillnad från stresstester¹⁴. I stället mäter det den underliggande förfallostrukturen på en banks balansräkning. DLC-måttet ger således en indikation på hur stort utflöde av inlåning från allmänheten banken klarar av utan att ny likviditet tillförs, till exempel från marknaden eller centralbanken.

Det är viktigt att ha i åtanke att risken för en bank att råka ut för en uttagsanstormning är en betingad risk, det vill säga den är beroende av någon annan, negativ, händelse eller farhågan att en negativ händelse inträffar. Det är bland annat därför som en bank bör ta små risker, exempelvis vad gäller kreditrisker och affärsrisker. På samma sätt kan det argumenteras för att bankens löptidsrisk, som DLC är ett mått på, också är korrelerad med risken för en uttagsanstormning. En bank som har högre kumulativa nettokassaflöden löper därför mindre risk för en uttagsanstormning än en bank med lägre kumulativa nettokassaflöden, allt annat lika.

DLC-måttet skiljer således på likviditetsrisken i två olika delar av balansräkningen: den löptidsbestämda och inlåningen. Den sistnämnda är korrelerad med den förstnämnda, och därför kan det vara problematiskt att slå samman dessa när likviditetsrisk ska mätas. De internationella likviditetsmåten, se avsnitt 2.2, och de stresstest som genomförs av banker och tillsynsmyndigheter gör just det (det vill säga slår samman dessa två typer av likviditetsrisker), utan att ta hänsyn till den korrelation som råder dem emellan. DLC utgör alltså en ny metod för att beräkna likviditetsrisk i banker.

¹² Notera att kumulativa inflöden är större än kumulativa utflöden för alla punkter på grafen som är över noll (x-axeln).

¹³ Inlåning från allmänheten genereras i rapporten för löptidsmetod via all inlåning (rad 260) exklusive inlåning från kreditinstitut (rad 300), oavsett vilken tidsficka inlåningen är rapporterad i. Tidsbunden inlåning från allmänheten särskiljs således inte från avistainlåning i DLC-beräkningen.

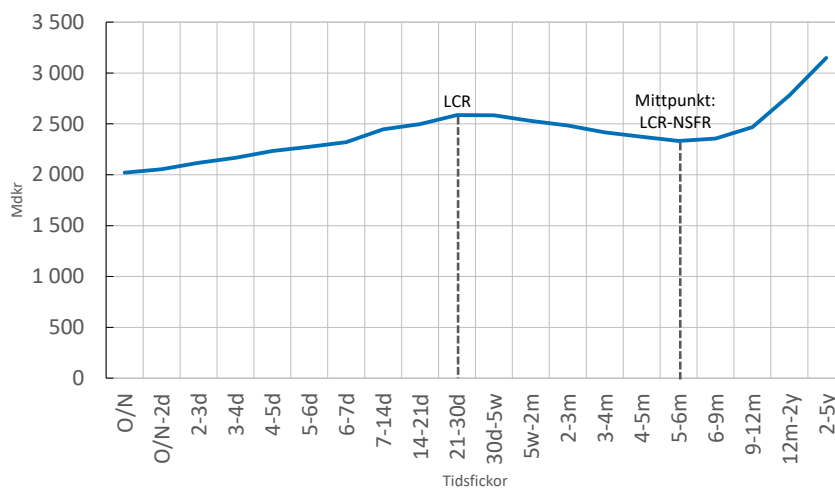
¹⁴ Stresstester är också ett viktigt sätt att mäta likviditetsrisker. Riksbanken stresstestar bankerna, även då med hjälp av rapporten för löptidsmetod, se Danielsson och Manfredini (2019).

3.2 Hur har bankernas kassaflöden påverkats av LCR och NSFR?

Diagram 4 redogör för det kumulativa nettokassaflödet på samma sätt som i Diagram 3, men här aggregerat för de fem storbankerna i Sverige. Diagrammets data bygger på ett månadsgenomsnitt för perioden mars 2018 till och med december 2021.

Grafen når sitt lokala maximum exakt för den tidsficka som omfattar dag 30, vilket innebär att bankernas kumulativa nettokassaflöden blir som mest positiva efter 30 dagar. Det stöder teorin om att bankerna fokuserar på att uppnå en lägre likviditetsrisk dag 30 för att optimera LCR, medan likviditetsriskerna, i alla fall enligt de rapporterade kontrakterade nettokassaflödena, är högre dagarna före och efter denna dag. På samma sätt når grafen sitt lokala minimum mitt emellan dag 30 och ett år. Detta stöder teorin om att bankerna även fokuserar på att uppnå en låg likviditetsrisk vid ett år när NSFR mäts, medan likviditetsriskerna är högre i mellanperioden.¹⁵ Att ta ett månadsgenomsnitt för perioderna jämnar ut mer extrema värden. Det döljer därmed att det funnits tidpunkter där de lokala minimum- och maximumvärdena för en eller flera banker varit väsentligt mer påtagliga, vilket skulle kunna betyda högre risk (se exempelvis i Diagram 6 i Appendix hur genomsnittet för olika tidsfickor kan skifta över tid).¹⁶

Diagram 4. Kumulativa kontrakterade nettokassaflöden, aggregerat för de fem storbankerna i Sverige, månadsgenomsnitt (miljarder kronor)

Källa: Finansinspektionen och Riksbanken, mars 2018 till och med december 2021.

Alla banker har krav på sig att uppfylla LCR och NSFR, vilket minskar likviditetsriskerna i bankerna. Det är möjligt att bankerna uppfyller dessa krav genom att minska likviditetsriskerna just kring 30 och 360 dagar, medan likviditetsriskerna i övriga tidsfickor är lika stora som innan LCR och NSFR infördes. Det är också möjligt att bankerna styr om sina kassaflöden så att likviditetsriskerna faktiskt har ökat i övriga tidsfickor. Eftersom

¹⁵ Det kan finnas ett lokalt maximum även vid ett år som inte syns på grund av den stora tidsfickan 12m-2y.

¹⁶ Medelvärde för den lokala maximumpunkten är större än medelvärde för den lokala minimumpunkten i Diagram 4 med mer än 99,9 procents sannolikhet (t-värde = 6,41).

relevant data saknas för perioden innan LCR infördes kan denna fråga inte besvaras här. Under alla förhållanden finns det en risk att bankerna har likviditetsrisker som inte fångas av dessa mått. Ytterligare en risk är att många banker tillämpar liknande optimering av likviditetsriskerna och därför också blir som mest sårbara vid samma tidpunkter. Det är således viktigt att bevaka nettokassaflöden för alla tidsperioder och inte enbart för 30 dagar och ett år. Det gäller inte bara för bankerna själva, utan också för de som ska bedöma och identifiera sårbarheter i det finansiella systemet. Likviditetsrisker kan också uppstå i olika valutor, och därför är det viktigt att även beräkna DLC för betydelsefulla valutor.

3.3 Olika syn på likviditetsreserven

Likviditetsmåten LCR och NSFR definierar en likviditetsreserv, det vill säga de tillgångar som antas kunna generera likviditet omedelbart, oavsett löptid. Ett exempel är en statsobligation som kanske har flera års löptid men ändå betraktas som likvid eftersom det finns goda möjligheter för banken att omedelbart omvandla den till likviditet. Huruvida en tillgång är likvid eller inte i dessa mått är nära korrelerat med kreditrisken. Om kreditrisken är tillräckligt låg anses tillgången vara likvid. En anledning till detta är att centralbankerna till större del utgår från kreditrisken när de avgör vilka tillgångar som bankerna får pantsätta för att kunna låna av centralbanken.

En effekt av att definiera en tillgångs likviditet med hjälp av kreditrisker är att löptiden på en tillgång får mindre betydelse för dess likviditet. Som tidigare nämnts så kan dock löptiden vara av betydelse, exempelvis för mindre beroende mot centralbank, och därför utgår DLC-måttet från löptiden för att bedöma en tillgångs likviditet trots att tillgångar som är pantsättningsbara i en centralbank är mer likvida än vad dess löptid anger. DLC är en bra utgångspunkt för att analysera likviditetsrisker då måttet är relativt enkelt och bygger på få antaganden. Utifrån detta går det sedan att göra justeringar i DLC-måttet för att ytterligare förstå likviditetsrisken i en bank.

Om DLC-måttet justeras så att alla tillgångar som enligt LCR är likvida, betraktas som likvida från dag ett oavsett löptid innebär det ändå att tidsfickorna för lokala maximum och minimum inte förändras i Diagram 4. Kurvan förskjuts uppåt men formen består. Därmed kvarstår slutsatsen att bankerna optimerar sin likviditetsposition utefter dessa mått.

3.4 Vad är lämplig nivå på DLC?

Det finns flera fördelar med att ha ett positivt kumulativt nettokassaflöde för alla tidsfickor, det vill säga att DLC alltid är över noll. Om en kris uppstår där en bank inte kan få in ny likviditet, har banken bättre förutsättningar att möta sina utflöden med sina kumulativa inflöden så länge den inte råkar ut för en uttagsanstormning. En bank som däremot ligger under noll vid någon tidpunkt kan inte klara sig själv utan tvingas söka hjälp hos centralbanken, om ny likviditet från marknaden uteblir.

Låt säga att det finns ett krav på en bank att ha ett DLC-värde över noll, det vill säga att upprätthålla ett positivt kumulativt nettokassaflöde. Ibland kommer banken att

förlora en viss del av sin inlåning även om det inte råder stress, till exempel den så kallade instabila inlåningen, och då måste banken täcka detta med likvida tillgångar, som idag oftast utgörs av centralbanksreserver. Detta medför att hela grafen som visar det kumulativa nettokassaflödet sjunker i motsvarande utsträckning som den förlorade inlåningen. Här måste banken alltså ha en viss marginal ner till noll, och detta kräver god förståelse för stabiliteten i bankens inlåning. En bank med stor andel instabil inlåning behöver därför ha en större marginal ner till noll. Om banken vet att tillsynsmyndigheten och centralbanken använder sig av detta mått för att följa likviditetsriskerna måste banken således själv avgöra vad som är instabil inlåning – i stället för att en reglerare gör detta generellt för alla banker. På så sätt utgör den ett bra komplement till LCR och NSFR, där definitionen av instabil inlåning är harmoniserad.

Likviditetsriskerna som uppstår i närtid kan många gånger utgöra en större fara än likviditetsrisker längre in i framtiden. Detta beror på att både banken och myndigheterna har mindre tid på sig att sätta in åtgärder i närtid. Därför kan det vara relevant för en bank att ha en lite större marginal ner till noll i sina kumulativa nettokassaflöden på den korta delen av måttet, till exempel under de 30 första dagarna.

3.5 Begränsningar med DLC

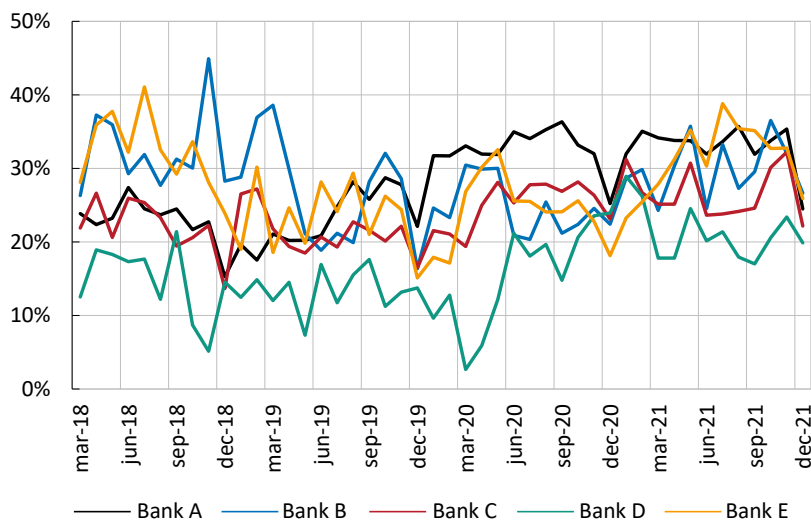
Det är viktigt att betona att DLC är ett komplement till stresstester och de existerande likviditetsmåten som finns i tillsynsförordningen. DLC är inget scenario och utgör således ingen bedömning av hur en bank skulle klara en stressad situation. Måttet tar exempelvis inte hänsyn till hur stabila olika typer av inlåning är, utflöden som är betingade, att en del kunder inte kan fullfölja sina betalningsåtaganden, om kunder utnyttjar sina kreditlöften eller om kunder förväntar sig att vissa lån rullas. DLC indikerar snarare hur oberoende en bank är vid en likviditetsrisk.

Som så många andra mått utgörs DLC endast av *en* siffra – i detta fall en siffra som ger en indikation på en banks likviditetsrisk. Om måttet indikerar en hög likviditetsrisk, så är det även viktigt att identifiera *när* den risken uppstår för att kunna bedöma hur allvarlig denna risk är. Om måttet däremot indikerar låg likviditetsrisk, så är denna information av mindre betydelse.

3.6 DLC för storbankerna i Sverige

Diagram 5 visar en tidsserie över DLC för de fem storbankerna i Sverige, avidentifierade, uträknat enligt Formel 1. Nivåerna har legat ganska stabila sedan mars 2018, oftast mellan 10 och 40 procent, men ökat något under pandemin, det vill säga från mars 2020. Bank D har generellt uppvisat högre likviditetsrisk enligt detta mått jämfört med övriga banker, särskilt vid två tillfällen, hösten 2018 och mars 2020

Diagram 5. DLC, storbankerna i Sverige, avidentifierade (procent)

Anm. Data utgörs av månadsobservationer.

Källa: Finansinspektionen och Riksbanken.

4 Avslutande kommentar

Finanskrisen kring 2008 drev fram likviditetskrav på bankerna genom två mått, LCR och NSFR, som arbetades fram internationellt inom Baselkommittén. Dessa mått är viktiga för att mäta likviditetsrisk, men de är inte heltäckande.

LCR och NSFR visar likviditetsrisken genom att fokusera på hur bankernas tillgångar och skulder förfaller vid respektive två givna tidsfickor. I denna studie visar vi att bankernas likviditet är bättre kring dessa två specifika tidsfickor, jämfört med många andra tidsfickor. Detta skulle kunna bero på att bankerna har förbättrat sin likviditet i just de två aktuella tidsfickorna utan försämring i övriga tidsfickor. Det skulle också kunna innebära att bankerna har omfördelat likviditetsrisken mellan olika tidsfickor och nu tar mer likviditetsrisk i de övriga tidsfickor jämfört med tiden innan likviditetskraven i LCR och NSFR.

Som ett komplement till de två existerande likviditetsmåten bör därför likviditetsrisken även mätas genom att studera hur tillgångar och skulder förfaller för alla tidsfickor i framtiden. Detta görs idag bäst genom rapporten för löptidsmetod (eng. *maturity ladder*) som alla banker inom EU, enligt tillsynsförordningen, är skyldiga att rapportera till tillsynsmyndigheterna. Riksbanken har utifrån denna rapport definierat ett nytt mått, *Deposit Loss Capacity* (DLC). Med detta mått beräknas när, det vill säga vid vilken tidsficka i framtiden, en banks största likviditetsrisker infinner sig. Måttet beräknar också hur mycket uttagsanstormning en bank klarar av i denna tidsficka. Riksbanken följer nu detta mått och kan konstatera att det finns storbanker i Sverige som under vissa månader före pandemin enligt detta mått uppvisade betydligt högre likviditetsrisk än övriga storbanker, trots att de internationella måten inte uppvisade några påtagligt större likviditetsrisker än de andra storbankerna. Utfallet i måttet kan snabbt ändras, och därför är det viktigt att myndigheter och bankerna själva bevakar vilken likviditetsrisk bankerna tar enligt ett mått som DLC.

Referenser

Basel Committee on Banking Supervision (2013), "Basel III: The Liquidity Coverage Ratio and liquidity risk monitoring tools", Bank for International Settlements, januari.

Basel Committee on Banking Supervision (2014), "Basel III: the net stable funding ratio", Bank for International Settlements, oktober.

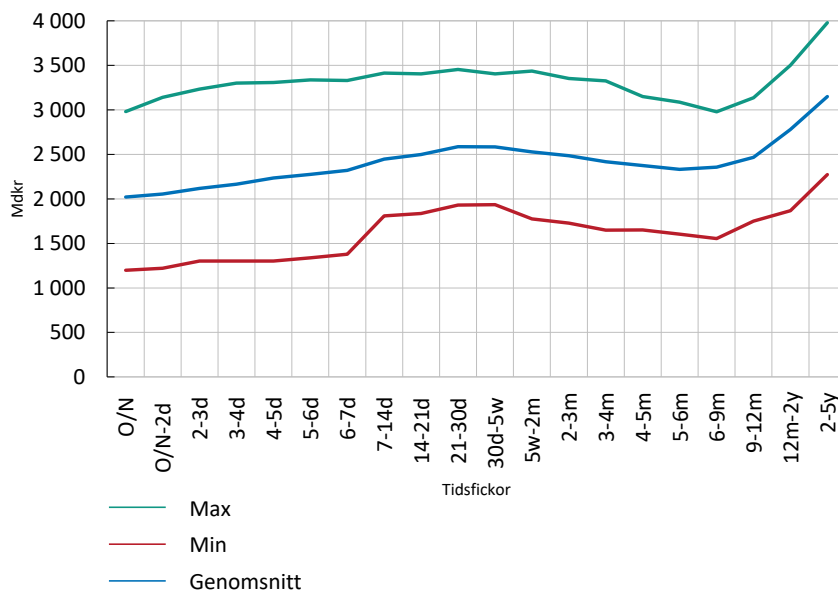
Danielsson, Mattias och Jonatan Manfredini (2019), "Riksbankens metod för stresstest av bankers likviditet", Sveriges Riksbank, Staff memo, november.

EU (2013), "EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012", *Official Journal of the European Union*, 27 juni.

EU (2017), "KOMMISSIONENS GENOMFÖRANDEFÖRORDNING (EU) 2017/2114 av den 9 november 2017 om ändring av förordning (EU) nr 680/2014 vad gäller mallar och instruktioner", *Official Journal of the European Union*, 6 december.

APPENDIX

Diagram 6. Kumulativa kontrakterade nettokassaflöden, aggregerat för de fem storbankerna i Sverige, månadsgenomsnitt och månader med maximum- respektive minimumvärden (miljarder kronor)

Källa: Finansinspektionen och Riksbanken, mars 2018 till och med december 2021.

Figur 1. Rapporten för löptidsmetod (eng. *maturity ladder*)

C 66.00 - MATURITY LADDER		Contractual Flow Maturity																								
Total and significant currencies																										
Code	ID	Item	010	020	030	040	050	060	070	080	090	100	110	120	130	140	150	160	170	180	190	200	210	220		
010-380	1	OUTFLOWS	Different time buckets																							
010	1.1	Liabilities resulting from securities issued (if not treated as retail deposits)																								
060	1.2	Liabilities resulting from secured lending and capital market driven transactions																								
260	1.3	Liabilities not reported in 1.2, resulting from deposits received																								
360	1.4	FX-swaps maturing																								
360	1.5	Derivatives amount payables other than those reported in 1.4																								
370	1.6	Other outflows																								
380	1.7	Total outflows																								
390-720	2	INFLOWS	Different time buckets																							
390	2.1	Monies due from secured lending and capital market driven transactions																								
500	2.2	Monies due not reported in 2.1 resulting from loans and advances																								
600	2.3	FX-swaps maturing																								
670	2.4	Derivatives amount receivables other than those reported in 2.3																								
680	2.5	Paper in own portfolio maturing																								
690	2.6	Other inflows																								
700	2.7	Total inflows																								
710	2.8	Net contractual gap																								
720	2.9	Cumulated net contractual gap																								
730-1090	3	COUNTERBALANCING CAPACITY	Initial stock	Different time buckets																						
740	3.1	coins and bank notes																								
750	3.2	Withdrawable central bank reserves																								
800	3.3	Level 1 tradable assets																								
810	3.4	Level 2A tradable assets																								
820	3.5	Level 2B tradable assets																								
900	3.6	other tradable assets																								
900	3.7	non tradable assets eligible for central banks																								
9000	3.8	undrawn committed facilities received																								
9070	3.9	Net change of Counterbalancing Capacity																								
9080	3.10	Cumulated Counterbalancing Capacity																								
1090-1130	4	CONTINGENCIES	Different time buckets																							
1100	4.1	Outflows from committed facilities																								
1140	4.2	Outflows due to downgrade triggers																								
1130-1290		MEMORANDUM ITEMS	Initial stock	Different time buckets																						
1200	10	Intragroup or IPS outflows (excluding FX)																								
1210	11	Intragroup or IPS inflows (excluding FX and maturing securities)																								
1220	12	Intragroup or IPS inflows from maturing securities																								
1230	13	HQLA central bank eligible																								
1240	14	non-HQLA central bank eligible																								
1270	17	Behavioural outflows from deposits																								
1280	18	Behavioural inflows from loans and advances																								
1290	19	Behavioural draw-downs of committed facilities																								

SVERIGES RIKSBANK

Tel 08 - 787 00 00

registratorn@riksbank.se

www.riksbank.se

PRODUKTION SVERIGES RIKSBANK